Redactiunea, Administratiunea Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 170. Braşovŭ, Mercurĭ 3 (15) Augustŭ 1888.

Braşovŭ, 2 Augustŭ st. v. 1888.

Multŭ svonŭ s'a făcutŭ din pricina telegramei, ce a adresat'o episcopulŭ Strossmayer la Kiev din incidentulŭ festivităţilorŭ de acolo. S'au tâlmăcitŭ şi restâlmăcitŭ cuvintele dintr'însa şi adversarii episcopului croatŭ declarară într'unŭ glasŭ, că a fostŭ scrisă într'unŭ spiritŭ panslavistŭ, ceea ce trebuia sĕ se ia în nume de rĕu unui prelatŭ austro-ungarŭ.

Se lăţise chiar faima că episcopulŭ croatŭ va fi citatŭ la Viena spre a da sémă de pasulŭ sĕu, dér până acuma acésta nu s'a adeveritŭ şi nicĭ nu e probabilŭ ca Strossmayer sĕ fiă trasŭ la rĕspundere după cum o dorescŭ mai alesŭ foile unguresci.

Episcopulŭ Strossmayer se află în momentele de faţă la cură în Rohitsch Sauerbrunn dincolo de Laita. Elŭ este încunjuratŭ de unŭ micŭ statŭ-majorŭ de preoţĭ croaţĭ şi slovenĭ, cu carĭ vorbesce numai în limba croată. Intre aceştia se află şi canonicŭlŭ Racĭki, preşedintele academiei sud-slavice.

Se vede că în înţelegere şi la însărcinarea episcopului de Diacovar numitulŭ canonicŭ a făcutŭ nisce declaraţiunĭ, avêndŭ de scopŭ a lămuri cuprinsulŭ faimósei depeşe. „N. W. Tagblatt" publică aceste declaraţiunĭ, carĭ suntŭ interesante din mai multe puncte de vedere.

Depeşa atribuită episcopului Strossmayer este — ḑice canonicŭlŭ Racĭki — într'adevĕrŭ scrisă de elŭ, dér sensaţiunea ce-a produs'o ea nu este nicĭdecum justificată. Nu pentru prima óră pledéză Strossmayer în favórea unei apropiărĭ de biserica ortodoxă, elŭ a mai făcut'o acésta în multe scrisorĭ pastorale ale lui. Décă liturghia slavă încă nu s'a încuviinţatŭ Slavilorŭ Austro-Ungariei, causa este a se căuta în constelaţiunea politică.

Strossmayer recunósce că biserica ortodoxă are o misiune universală precum o are creştinismulŭ în genere. Elŭ nu se îndoesce că va veni odată timpulŭ, deşi elŭ nu'lŭ va ajunge, când biserica catolică şi ortodoxă se vorŭ împăca, cu tótă şisma ce le desparte aḑĭ. Victoria ce-o doresce elŭ Rusiei în depeşă a fostŭ înţelésă numai în acelŭ sensŭ idealŭ ca misiunea universală a Rusiei. Politica orientală n'are de-a face nimicŭ cu acésta. Strossmayer e din contră de părere că Austro-Ungaria şi Rusia potŭ trăi fórte bine una lângă alta.

In ce privesce pretinsa asuprire a catolicilorŭ în Rusia nu stau lucrurile aşa de rĕu. Nimenĭ nu este silitŭ a trece la credinţa ortodoxă; Catolicii suntŭ mai bine situaţĭ în Polonia ruséscă decâtŭ în Galiţia.

Politica austro-ungară în Croaţia şi Balcanĭ este după părerea lui Strossmayer falsă. Ruşii au vĕrsatŭ sânge pentru ca sĕ câştige Sêrbilorŭ şi Bulgarilorŭ libertatea, de aceea trebue sĕ se recunóscă, că stăruinţa lorŭ de a avé influinţă asupra acestorŭ popóre este îndreptăţită. A fostŭ o greşélă că nu s'a recunoscutŭ pacea dela S. Stefano, căcĭ în Macedonia suntŭ mai mulţĭ Bulgarĭ, ca în Ungaria Maghiarĭ. O mare greşélă suntŭ şi tendinţele de germanisare şi maghiarisare ce se ivescŭ în Bosnia. De almintrelea Strossmayer s'a arătatŭ fórte mulţămitŭ de sensaţiunea, ce a produs'o depeşa sa.

Declaraţiunile aceste, ce le făcŭ preşedintele Academiei sud-slave la însărcinarea lui Strossmayer, ilustréză viu întréga atitudine a episcopului croatŭ pe têrêmulŭ bisericescŭ nu mai puţinŭ ca pe celŭ politicŭ-naţionalŭ.

Nu voimŭ sĕ cercetămŭ décă acésta atitudine este corectă séu nu. Judecata despre acésta o lăsămŭ în sarcina altora, pe carĭ afacerea îi intereséză mai de aprópe.

Pentru noi este de interesŭ numai faptulŭ, după care episcopulŭ Strossmayer se presentă fără sfială înaintea lumei ca unŭ naţionalistŭ înfocatŭ croatŭ, din care causă îlŭ şi urăscŭ adversarii sĕi ungurĭ aşa de multŭ, numindulŭ „agitatorŭ slavŭ" şi „panslavistŭ."

Episcopulŭ Strossmayer este fără îndoiélă unulŭ dintre cei mai distinşĭ prelaţĭ ai bisericei romano-catolice din monarchia nóstră şi de aceea merită o deosebită atenţiune, că după ale sale vederĭ, cineva póte fi mare naţionalistŭ fără a înceta de a fi mare catolicŭ, pe când alţii susţinŭ din contră, că a fi mare naţionalistŭ însémnă a fi rĕu catolicŭ.

Se rĕspândise faima că episcopulŭ Strossmayer ar fi venitŭ în conflictŭ cu curia papală şi că ar fi ameninţat'o chiar că va trece la confesiunea ortodoxă.

Acésta însĕ nu s'a adeveritŭ, şi nicĭ acum nu credemŭ, că politica curiei romane sĕ va împedieca de telegrama de ocasiune a episcopului croatŭ, deşi póte nu va fi înţelésă cu întregulŭ ei cuprinsŭ.

Resultatele rĕsboiului vamalŭ cu România.

La o întrebare a camerii comerciale şi industriale din Braşovŭ despre vênḑarea mărfurilorŭ de aici pe piaţa Brăilei, a rĕspunsŭ consulatulŭ c. r. de acolo următórele:

„Pe când esista convenţia comercială, vênḑarea mărfurilorŭ de Braşovŭ în Brăila şi în tótă ţéra era considerabilă. Dela aplicarea tarifului autonomŭ trecerea lorŭ aici este cu totulŭ neînsemnată şi anume:

a) pentru că ele suntŭ supuse la dărĭ vamale enorme, prin ceea ce se favoriséză concurenţa străină;

b) din causa scadenţelorŭ lungĭ (termine de plată mai marĭ), ce le acórdă concurenţii streinĭ;

c) pentru că mai multe articole de Braşovŭ se fabrică chiar în România.

In mărfurĭ de postovăriă concuréză Italia, Germania şi Anglia, precum şi fabricele din ţéră. Postavulŭ fabricatŭ în Braşovŭ se preferă totuşĭ din causa bunei calităţĭ şi de aceea se vinde pe lângă totŭ preţulŭ sĕu urcatŭ. In cantităţĭ mai micĭ se importéză şi flanelŭ din Transilvania, dér află în fabrica înfiinţată în Azuga celŭ mai aprigŭ concurentŭ. Dimia pentru unŭ concurentŭ n'are concurentŭ, fabrica din Azuga însĕ îşĭ dă silinţa a-o imita şi de-i va succede acésta, atuncĭ şi acestŭ articolŭ va fi delăturatŭ pentru Transilvania de pe pieţele române.

Mărfurĭ de funăriă, cu deosebire funii, căpestre, se fabrică cea mai mare parte aicĭ de Românĭ şi Saşĭ transilvănenĭ emigraţĭ. Numai părţĭ micĭ vinŭ din Ungaria. Pânzărĭi vinŭ din Belgia şi Anglia, sforĭ din Germania. Cisme şi papucĭ ţĕrănescĭ de Transilvania, mărfurĭ de lemnŭ ordinare, ploscĭ, sticle etc. suntŭ înlocuite cu totulŭ prin fabricate interne. Strae din Transilvania se potŭ încă plasa aicĭ; s'a începutŭ însĕ a se fabrica şi aicĭ în ţéră."

Faţă cu acéstă stare de lucrurĭ, care nu se mai póte ascunde, se nasce întrebarea, ce remediu va lua guvernulŭ unguresc pentru a împedeca ruina totală ce ameninţă poporaţiunea dela graniţă, care trăia până acum numai din comerciulŭ cu România?

Cu câte o mică liferaţiă, ce se acordă industriaşilorŭ şi comercianţilorŭ ca din graţiă, mângâindu-i cu speranţa că în viitorŭ li se va face posibilŭ a primi şi comande mai marĭ, carĭ acum încă suntŭ monopolisate de consorţiile jidovescĭ, nu mai merge.

Nu cumva prevĕdŭ guvernanţii şi în mijlócele de maghiarisare nisce antidote contra acestei stărĭ de lucrurĭ miserabile?.. Vomŭ vedé unde ne vorŭ duce „patrioţii" cu politica scurtŭ vĕḑĕtóre economică şi naţională!

Comerciulŭ României cu ţĕrile streine în an. 1886.

Direcţia generală a vămilorŭ a publicatŭ ḑilele acestea tabloulŭ generalŭ indicândŭ comerciulŭ României cu ţĕrile streine în anulŭ 1886, Lucrarea e importantă sub tóte punctele de vedere şi de o utilitate cu atâtŭ mai mare, cu câtŭ toţĭ cei ce se intereséză de mişcarea nóstră comercială, găsescŭ în ea tóte elementele de care au nevoe pentru a se orienta în studiile şi afacerile lorŭ.

Cunoscêndŭ interesulŭ ce presentă acéstă lucrare pentru publiculŭ din ţéră şi din străinătate „Curierulŭ Financiarŭ" dă trei tablourĭ care resumă întréga mişcare comercială din 1886, comparată cu aceea din anii 1883, 1884 şi 1885.

Comerciulŭ României în 1886 se cifréză la *importŭ* cu fr. 296.497,362 ér la *exportŭ* cu fr. 255.547,263, adică cu 40.950,099 francĭ în favórea importului.

In anulŭ 1883 *importulŭ* a fostŭ de francĭ 359.907,178 *exportulŭ* de francĭ 220.650,279 şi diferenţa în favórea importului de fr. 139.246,899.

In 1884, găsimŭ *importulŭ* la fr. 294.986,273, *exportulŭ* la 184.115,542 fr. şi diferenţa în favórea *importului* la fr. 110.870.731.

In 1885, *importulŭ* acusă francĭ 268.539,150, *exportulŭ* 247.968,201 şi diferinţa în favórea *importului* numai 20.570,949 fr.

Dér fiindcă valorile în banĭ suntŭ mai adesea problematice şi expuse variaţiunilorŭ ce presintă preţurile care uneorĭ suntŭ mai marĭ alte-orĭ mai micĭ, toţĭ economiştii au căḑutŭ de acordŭ a lua de normă *cantitatea în tóne* care este o basă certă şi imutabilă pentru a statornici bine comerciulŭ unei ţĕrĭ.

Astfelŭ, lucrarea Direcţiunei Vămilorŭ ne arată că: în 1883 s'au *importatŭ* 592.219 tonne şi s'a *exportatŭ* 1.603.481, în 1884 s'a *importatŭ* 575.386 tonne şi s'a *exportatŭ* 1.323,783, în 4885 s'au *importatŭ* 571.183 tonne şi s'au *exportatŭ* 1.797,170, în 1886 în fine s'au *importatŭ* 571.664 tonne şi s'a *exportatŭ* 1.704,930.

Diferinţa *importului* din anulŭ 1886 în raportŭ cu 1883 este de 3.58% mai mică, cu 1884 de 3.72% mai mică, pe când cu 1884 e mai mare cu 0.08%.

Diferinţa *exportului* din 1886 este asemenea în raportŭ: cu 1883 de 6.32% mai mare, cu 1884 de 28.78% mai mare şi cu 1885 de 5.13% mai mică.

Transitulŭ figuréză în 1886 cu suma de fr. 6.450,986 representândŭ 49.438,477 kilograme, contra 2.267,243 francĭ şi 31.057,258 kilograme în 1883.

Ţéra cu care România are cele mai importante relaţiunĭ de importŭ şi exportŭ continuă a fi şi în anulŭ 1887 Austro-Ungaria. Din 296.497.362 lei la câtŭ se cifrează valórea importanţiunilorŭ în România, Austro-Ungaria intră singură cu 93.518.187. Germania nu figuréză de câtŭ cu 73.339.859 lei şi Englitera cu 71.407.229 lei. Cu tóte astea, pagube simţitóre a suferitŭ Austro-Ungaria în ultimii anĭ în comerţulŭ sĕu de exportaţiune pentru România. Dela 1883, importulŭ produselorŭ Austro-ungare în România a mersŭ decrescêndŭ în modŭ simţitorŭ; în 1883 elŭ se cifra în adevĕrŭ cu 159.972.506 lei; în 1884 a căḑutŭ la 129.867.296, şi în 1886, cu punerea în aplicare a tarifului autonomŭ, importaţiunile din Austro-Ungaria s'au redusŭ la 93.518.187 lei. Scădere de aprópe 60 de milióne lei de care a profitatŭ Germania mai întâi şi Englitera în a doua liniă.

In acelaşŭ timpŭ însĕ, a suferitŭ şi exportulŭ României pentru Austro-Ungaria. In anulŭ 1883, acestŭ exportŭ era de 71.478.385; în 1885 de 83.783.118 lei, şi în 1886, elŭ căḑu de-odată la 34.677.718 lei, adică la mai puţinŭ de jumĕtate. Represaliele luate de Austro-Ungaria în acelŭ anŭ şi-a produsŭ şi ele efectulŭ lorŭ. In schimbŭ însĕ comerţulŭ României a căutatŭ a'şĭ deschide alte debuşeurĭ şi a avutŭ unŭ succesŭ satisfăcĕtorŭ în aceste silinţe, căcĭ în 1886, valórea totală a exportului a fostŭ de 255.547.263 lei, adecă cu multŭ mai mare decâtŭ în anii anteriorĭ şciutŭ fiindŭ că în 1883 elŭ se cifra cu 220.650 279 lei, în 1884 cu 184.115.542 şi în 1885 în 247.968.201 lei. Englitera, Belgia, Francia şi Italia suntŭ debuşeurile cătrĕ care productele române au luatŭ drumulŭ şi în care producĕtorii noştri ar resista a'şĭ mări considerabilŭ clientela.

Exportulŭ pentru Englitera a atinsŭ în 1886 suma de lei 116.627.134 şi a întrecutŭ cu 32.344.474 pe celŭ din 1885 şi cu 56 milióne pe celŭ din 1884.

Articolulŭ de producţiune austro-ungară, care a fostŭ mai crudŭ lovitŭ în ultimii anĭ, este pielăria, curelăria, cismăria şi blănăria. In 1883, importamŭ de acestŭ felŭ de articole din Austro-Ungaria pentru suma de lei 29.081.806; de atuncĭ importaţiunea a scăḑutŭ treptatŭ la 23.431.940 în 1884, la 19.367.476 în 1885 şi la 13.767.325 în 1886, sub tarifulŭ autonomŭ.

In aceste articole nu găsimŭ nicĭ unulŭ din statele Europene, care sĕ fi înlocuitŭ la importulŭ în România pe Austro-Ungaria în aceeaşĭ însemnată proporţiune; sporŭ la importulŭ în România a pielei, cismăriei, blănăriei etc., găsimŭ până la concurenţa a 2 milióne lei la Germania şi vre-o 700,000 lei la Englitera. Restulŭ e probabilŭ că s'a înlocuitŭ cu produse care au începutŭ a se fabrica în ţéră, mulţămită fabricelorŭ de pielăriă, curelăriă şi de cismăriă, ce s'a înfiinţatŭ. Tabloulŭ generalŭ în adevĕrŭ constată, că dela tóte statele n'amŭ importatŭ în 1886 piei, curelăria, cismăria etc. decâtŭ pentru 23.236.182 lei, contra 35.003,678 în 1885.

In articolulŭ ţesĕturilorŭ şi industrielorŭ derivate încă a suferitŭ Austro-Ungaria; dela 43.420.691 lei în 1883 ea nu mai importa în România în 1886 decâtŭ pentru 28.805.101 lei; de acéstă scădere a profitatŭ în parte Germania, ale cărei ţesĕturĭ importate aci s'au ridicatŭ dela 19.191.473 lei în 1883, la 28.324.643 în 1886; în óre-care proporţiă a beneficiatŭ şi Belgia, care nĭ-a trimisŭ în 1886 pentru 1.245.290 contra 158.068 lei în 1883.

Importulŭ de lemnăriă austro-ungară a căḑutŭ şi elŭ dela lei 15.671.666

în 1883, la 9.589.287 în 1886; materiile și fabricațiunile metalice dela 19.603.735 la 10.474.868; beuturile dela 2.018.347 la 279.270; sucurile vegetale și medicamentele dela 2.222.646 la 1.036.907 lei, obiectele de curelăriă dela 2.039.110 la 861.841 lei.

Aceste perderĭ pentru industriele austro-ungare la importulŭ lorŭ în România nu potŭ fi atribuite în întregulŭ lorŭ aplicării tarifului autonomŭ, din momentulŭ ce decrescerea a începutŭ dela 1883 și a continuatŭ la 1886, anŭ în care a luatŭ proporțiunĭ și mai însemnate.

„Curier. Fin.“

SCIRILE ȚILEI.

Diferențele ce se iscaseră între *comisiunea de regulare a granițelorŭ române* ungare, s'a aplanatŭ; în înțelegere reciprocă lucrările se vorŭ reîncepe. Delegații s'au dusŭ la Predealŭ pentru a-șĭ continua lucrarea. Lucrările se vorŭ fini acolo póte în 8—10 ḑile.

***

Esercițiile de arme ale corpului 12 de armată se vorŭ face în anulŭ acesta în 5, 6 și 7 Septemvre în ținutulŭ Têrgulŭ Mureșului. La acestea vorŭ lua parte tóte divisiunile de trupe ale corpului. Plecarea garnisónelorŭ locale va începe deja în 15 l. c.

***

Familia *Stănescu* din Brașovŭ a suferitŭ o grea lovitură prin perderea prea timpuriă a matrónei sale, a dómnei *Hareti*, soția d-lui *Tache Stănescu.* Rĕposata a fostŭ o femeă de modelŭ cu sufletŭ nobilŭ, o mamă cu virtuțĭ frumóse și rare, bună, amabilă, milostivă și cu frica lui Dumneḑeu. Scirea despre mórtea ei, întêmplată Lunĭ dimin., a causatŭ mare întristare nu numai în cercurile cunoscuțilorŭ, ci și între poporŭ, căcĭ ea a fostŭ o adevĕrată ocrotitóre a sĕracilorŭ Adresămŭ sincerile nóstre condolențe obidatei familii!

***

Camera comercială și industrială din Clușiu atrage atențiunea celorŭ interesațĭ asupra *reducerii însemnate a fractului pentru transporturile de cereale* dela stațiunile transilvane ale liniilorŭ ferate de statŭ la B-Pesta resp. la Viena, publicată în „Vasuti és közlekedési Közlöny“ sub Nr. 1759 în Nr. 93—1888. Reducțiunea este de 10% resp. 20% după cantitatea cerealelorŭ.

***

Au fostŭ *denumițĭ de vicenotarĭ* regescĭ: la judecătoria cercuală din Reghinulŭ săsescŭ Michailŭ *Lazarŭ*, practicantŭ de dreptŭ dela aceașĭ judecătoriă și la judecătoria din Ceica maghiară George *Munteanŭ*, practicantŭ la judecătoria de cercŭ din Chezdi-Oșorheiu.

***

In Clușiu maltrată unŭ cismarŭ așa de tare pe o fiică a sa mare, bătêndu-o și sugrumându-o, până ce acésta îșĭ perdù simțirea. Numai cândŭ săriră vecinii încetà el cu barbara maltratare. Contra tatălui care o luase la sănĕtósa, s'a făcut arătare la judecătoriă. — O problemă ar avé kulturegyletulŭ, când ar stăruì pentru îmblânḑirea moravurilor, dér elŭ se ocupă numai de maghiarisare.

***

După cum împărtășesce „Truth“, decedatulŭ împĕratŭ *Fridericŭ III* a lăsatŭ *soției sale o moștenire* de 150.000 punțĭ sterlingĭ în hârtii de statŭ englese, care sumă de banĭ după mórtea ei sĕ 'i sĕ dea fiului sĕu celui mai tênĕrŭ. Moștenirea acésta stă sub îngrijirea reginei Angliei, a Regelui din Belgia și a principelui de Sax-Coburg-Gotha.

***

Brașovenulŭ Peter Klos a fostŭ arestatŭ în 10 l. c. în apropiere de Elöpatak fiind bănuitŭ de *falsificătorŭ de monede.* Soții sĕi au pututŭ scăpa cu fuga. Clișeulŭ aflatŭ a fostŭ destinatŭ pentru a se fabrica note de statŭ române.

Intêmplărĭ diferite.

Barbarismŭ. La tribunalulŭ din Mitrovița de curêndŭ a fostŭ trasŭ în judecată primarulŭ orașului Petru Bogojevits pentru o faptă barbară. Anume: locuitorului Stefanŭ Filipovacz 'i s'au furatŭ doi cai. De fapta acésta se bănuia Iasa *Milics*, unŭ locuitorŭ din Kuzmin, care numai decâtŭ a fostŭ dusŭ în prinsórea comunală. Milics însĕ a negatŭ totulŭ și numai după o tortură nemilósă a mărturisitŭ, că caii furațĭ s'arŭ afla în comuna Sidŭ la unŭ locuitorŭ de acolo cu numele Relics. Primarulŭ orașului Petru Bogojevits grăbesce numai decâtŭ cu câțĭva polițiștĭ la Sidŭ, unde a aflatŭ însĕ că Relics este unŭ bĕtrânŭ orbŭ și neputinciosŭ, care nu scie nimic despre furtulŭ amintitŭ. In cealaltă ḑi diminéța Milics a fostŭ găsitŭ mortŭ în prinsórea comunală. Medicii au constatatŭ, că 'i suntŭ rupte treispreḑece cóste în urma îmbolditurilorŭ primite. Polițiștii au mărturisitŭ, că Bogojevics cu mâna lui propriă l'a legatŭ pe Milics demândându-le sĕ-lŭ spânḑure de mânĭ. Dup'acésta primarulŭ i-a trimisŭ afară și elŭ însușĭ a continuatŭ tortura până când nefericitulŭ a muritŭ. Mai suntŭ bănuițĭ încă și alțĭ doi polițiștĭ. Din pricina acésta pertractarea s'a amânatŭ până când se vorŭ lua la interogatoriu și ceștĭ doi din urmă.

Din Bucovina.

De pe malulŭ Prutului.

Multŭ stimate Domnule Redactorŭ! In corespondența nóstră din 13 (25) Maiu 1888, Nr. 106 alŭ prețuitei „Gazete“ amŭ fostŭ promisŭ de a mai revenì asupra chestiei institutului tipograficŭ archiepiscopescŭ din Cernăuțĭ. Amŭ cam întârḑiatŭ cu trimeterea acestei corespondențe, voindŭ a observa cam ce impresiă au făcutŭ asupra celorŭ interesațĭ ș. a. asupra administrațiunei corespondențele premergĕtóre. Cu durere însĕ vomŭ constata aice, cumcă unii dintre ómenii noștri, carĭ au óre-șĭ-care putere în mânĭ, pe carĭ sórtea fatală a poporului românŭ bucovineanŭ iau ridicatŭ la rangurĭ înalte, ómenii aceștia suntŭ atâtŭ de mocârlițĭ în prejudiții, atâtŭ de nepăsătorĭ față de opiniunea publicá, atâtŭ de orbițĭ de vanitate încâtŭ adevĕrulŭ și dreptatea nu mai strĕbate nicĭ la inimile nicĭ la consciința lorŭ. *Tristŭ dér adevĕratŭ.*

Sĕ trecemŭ însĕ la obiectŭ. Amŭ ḑisŭ în rêndulŭ trecutŭ, cumcă la înteмeiarea institutului tipograficŭ s'a alesŭ o administrațiă provisoriă cu îndatorirea de-a aduna sumele subscrise de fundatorĭ și de a conchema o adunare a membrilorŭ spre a se consulta asupra chestiei înființării institutului, etc. Aicĭ trebue sĕ observămŭ, cumcă precâtŭ scimŭ o adunare a membrilorŭ donatorĭ nu s'a conchematŭ de felŭ, decĭ administrațiunea n'a fostŭ alésă de vre-o adunare a membrilorŭ fundatorĭ, și cumcă noi nicĭ astăḑĭ nu scimŭ, dela cine îșĭ are domnulŭ administratorŭ mandatulŭ, de care se ține morțișŭ de șése anĭ. Destulŭ că administrațiunea n'a pututŭ avea alte drepturĭ decâtŭ de a încassa banii subscrișĭ de pe la fundatorĭ și de a conchema adunarea acestora, și dreptulŭ cestei din urmă era de a se'nțelege asupra modului înființării institutului. Cu privire la partea întâia, administrațiunea șĭ-a împlinitŭ datoria, câtŭ despre celelalte nicĭ vorbă. — Administrațiunea după ce a incassatŭ de pe la fundatorĭ suma de 12,000 de fl., fără sĕ mai întrebe de cineva, a cumpăratŭ dela unŭ polonŭ scăpătatŭ o tipografiă cu 10.000 fl., a instalat'o în reședința archiepiscopiei, a încredințatŭ conducerea ei fostului proprietarŭ cu salarulŭ de 1000 fl. pe anŭ, locuință, luminatŭ, încălḑitŭ etc. etc. și a pusŭ stabilimentulŭ în activitate. Apoi ca administratorulŭ sĕ nu ostenéscă înzadarŭ șĭ-a destinatŭ pentru sine unŭ salarŭ anualŭ de 400 fl.. éră pentru a'șĭ mai ușura sarcina administrațiunei a obligatŭ pre unŭ funcționarŭ din consistorŭ cu purtarea socotelelorŭ institutului denumindulŭ contabilŭ cu salarŭ de 200 fl. pe anŭ.

La aparență ar ḑice cine-va, cumcă cu tóte că s'a disconsideratŭ dreptulŭ fundătorilorŭ, trebile s'au făcutŭ de minune. S'a înființatŭ unŭ stabilimentŭ cum s'ar ḑice, cu banĭ gata, în locuință propriă, lucréză bine, aduce folóse culturale și materiale, trebile mergŭ mușama. „Suflete, ce mai doresci!“ — „Bine ar fi dac'ar fi,“ ḑice Românulŭ. Trebile însĕ mergŭ atâtŭ de rĕu, că astăḑĭ, fără privire la cele espuse în corespondența nóstră din Nr. 106 alŭ „Gazetei,“ stabilimentulŭ acesta, care ar fi sĕ ne aducă folóse spirituale, morale și chiar materiale, lucréḑă astăḑĭ numai în deficite. *Causa?* Sufletulŭ institutului este conducĕtorulŭ ei. Elŭ, Polonulŭ, este stăpânulŭ institutului, ér administrațiunea care ar avé sĕ privighieze stabilimentulŭ, nicĭ nu vré sĕ scie de nelegiuirile ce se comitŭ în elŭ.

Conducĕtorulŭ primesce lucrulŭ, vinde, procuréză, comandează cele necesare, încasează banĭ după placŭ, ér conto se trece în cărțile de contabilitate ale institutului după o hărtiuță scrisă de conducĕtorŭ în decursulŭ sĕptĕmânei. Apoi cu privire la lucrările tipografice, ele după cum amŭ amintitŭ deja, suntŭ totdeauna contrare scopurilor și intereselorŭ nóstre naționale și culturale, ba chiar dușmănóse. Esemplu: Unica fóe română în Bucovina *„Revista politică“* s'a tipăritŭ unŭ timpŭ îndelungatŭ în acéstă tipografiă. Cum a începutŭ însĕ a demasca pe icĭ pe colea pe atotputernicii noștri din clerŭ, îndată-ce a începutŭ a spune unuia séu altuia dintre ómenii noștri înbuibațĭ de vanitate adevĕrulŭ, au căutatŭ patrioții din consistoriu a-o depărta din tipografia episcopéscă, creḑêndŭ, că cu chipulŭ acesta o vorŭ nimici-o, fiind-că începuse a-i gena pe D-lorŭ. — Dér cu tóte aceste *„Revista“* esistă și vrêndŭ D-ḑeu va esista; tristŭ este însĕ, că avemŭ tipografiă așa numită română și unica fóe rom. din țéră este necesitată, spre a puté spune și susținé adevĕrulŭ, sĕ se tipăréscă în tipografiă străină suferindŭ fórte multe greutățĭ, éră în tipografia nóstră episcopală se tipărescŭ nisce pamflete jidovescĭ, care-'șĭ batŭ jocŭ de noi.

Nu putemŭ trece cu vederea unŭ lucru fórte odiosŭ și pentru noi neesplicabilŭ. In reședința metropolitană tóte afacerile economice suntŭ pe mâna Polonilorŭ. Grădinarulŭ reședinței cu totŭ personalulŭ necesarŭ este polonŭ; bucătăria seminară-clericală pe mâna unui Polonŭ; servitorii reședinței în cea mai mare parte străinĭ, aceștia cunoscêndŭ tóte afacerile și intrigele curții ne săpau și ne subminau, fără picŭ de reservă. Eră de când s'a încuibatŭ în reședință conducĕtoriulŭ tipografiei, e lucru ne mai auḑitŭ. Acesta nu e numai câtŭ conducĕtoriulŭ tipografiei, elŭ este totodată conducĕtoriulŭ Polonilorŭ din reședință și o unealtă secretă a societății polone și a iesuițilorŭ din localitate. La dênsulŭ din mai întâiu ștafetele despre afacerile secrete ale consistoriului și ale palatului

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Amintiri din pribegia după 1848.

de

IONŬ GHICA.

I.

(Urmare.)

Indată ce m'am instalatŭ la otelŭ, cea dintâiu grijă mĭ-a fostŭ de a mĕ presenta generalului Aupick cu scrisórea ce aveam dela D-rulŭ Mandl, scrisóre despre care țĭ-am vorbitŭ în epistola precedentă.[2])

La întrebarea mea, décă putémŭ sĕ vĕdŭ pe generalulŭ, vestitulŭ Nicolŭ, portarulŭ ambasadei, mĭ-a rĕspunsŭ că generalulŭ era stabilitŭ la Terapia, în palatulŭ de véră, și că nu venea la Pera decâtŭ odată pe sĕptĕmână, în ḑilele când sosea vaporulŭ mesageriilor dela Marsilia; ér décă aveamŭ vr'o afacere urgentă, puteamŭ sĕ mĕ adresezŭ la vicomtele de Reculot întaiulŭ secretarŭ.

Profitândŭ de aceste indicațiunĭ, am intratŭ în cancelaria, ca sĕ iau sfatŭ de la secretarŭ, cum sĕ facŭ ca sĕ potŭ vedea pe ambasadorŭ câtŭ mai neîntârḑiatŭ.

Vicomtele de Reculot era tipulŭ adevĕratului gentilom francesŭ; tênĕrŭ, plinŭ de amenitate, de scóla acelorŭ carĭ ḑicŭ: *Soyons citoyens, mais disons nous Monsieur**) Miberalŭ atâtŭ prin credințele sale proprii, câtŭ și prin tradițiunile familiei căreia aparține: nepotŭ alŭ generalului Lafayette, și vĕrŭ cu Ferdinand de Lasteyrie, făcea parte din grupulŭ republicanŭ în capulŭ căruia erau Arago, Garnier Pagès și Carnot. Cu venirea Republicei din 1848, fusese numitŭ prim secretarŭ la ambasada din Constantinopolŭ în loculŭ ducelui de Beaufremont, de o dată cu numirea generalului Aupick în loculŭ baronului de Bourqueney.

Nu eramŭ de ḑece minute la vorbă, când intrà d. Cor, primulŭ dragomanŭ, vechiu cunoscutŭ alŭ meu dela Parisŭ. Acesta, după schimbarea a câtorva cuvinte de politeță, mĕ întrébă décă cunósceam pe Stefanŭ Golescu și de eram în bune relații cu dênsulŭ, spuindu-mĭ că, după conținutulŭ unei depeșe a lui Lamartine, atuncĭ ministrul trebilor din afară, ara asceptatŭ de ambasadorŭ. I-am esplicatŭ că împrejurărĭ independente de voința sa oprinŭ pe Stefanŭ Golescu de a călători, misiunea cu care era sĕ fiă însĕrcinatŭ îmĭ fusese încredințată mie.

Eșindŭ dela ambasadă, am întratŭ cu dragomanulŭ Corŭ în casă la socrusĕu, la bancherulŭ Jacques Alléon, unde am găsitŭ pe unŭ altŭ vechiu cunoscutŭ, pe polonezulŭ Czaika Czaïkowski, agentul principelui Adam Csartoryski, pe care

---

[2]) *Scrisori.* Edițiune nouă, 1887, pag. 722. — Etă textulŭ scrisorei drului Mandl către generalulŭ Aupick (Textulŭ originalŭ este francesŭ, noi îlŭ dămŭ în traducere românéscă):

Bucurescĭ, 14 Iunie 1848.

D-le generalŭ! Trimisŭ de d-lŭ Lamartine ca agentŭ confidențialŭ alŭ guvernului francesŭ, pentru a-i da sémă esactŭ despre situațiunea politică a Valachiei, am avutŭ deja de mai multe orĭ ocasiunea de a adresa raporturĭ ministrului afacerilorŭ streine, în carĭ a trebuitŭ sĕ-i atragŭ atențiunea mai alesŭ asupra punctelorŭ următóre:

Valachia și Moldova suntŭ actualmente provincii rusescĭ. Tótă partea inteligentă a țĕrei se revoltă în contra unei asemenea administrațiunĭ; suntŭ gata a face o revoluțiă; s'ar puté conta chiar la unŭ succesŭ fericitŭ, décă amenințările unei intervențiunĭ rusescĭ n'ar fi puse în vedere în fiă-care momentŭ. Prințulŭ regentŭ însu-șĭ ḑice, că este înclinatŭ la reforme, dér e împedecatŭ de Rusia. Partida națională a țerei a hotărîtŭ decĭ a trimite unŭ agentŭ confidențialŭ, pe d-lŭ Ioanŭ Ghica, la Constantinopolŭ spre a se înțelege cu cabinetul turcescŭ. Elŭ speră a întêmpina din partea d-vóstrĕ, d-le generalŭ, totŭ sprijinulŭ moralŭ, ce 'ilŭ vețĭ puté da. Am prevenitŭ deja pe d-lŭ Lamartine înainte cu câteva ḑile de viitórea călĕtoriă a acestui delegatŭ și e posibilŭ, că într'una din depeșile viitóre, ce le vețĭ primi dela Parisŭ, va fi vorbă de acésta. Numai că, cum era decisŭ mai nainte, ca sĕ fiă delegatŭ Stefanŭ Golescu, eu i-am împărtășitŭ acestŭ nume.

Sperŭ, d-le generalŭ, că speranțele patrioțilorŭ Valachĭ nu vorŭ fi zădărnicite, și că nesuficiința recomandațiunei mele nu va micșora întru nimicŭ sprijinulŭ moralŭ, pe care politica republicei vĕ va permite de a-lŭ da delegatului d-lui Ghica.

Primițĭ, vĕ rogŭ, d-lŭ meu espresiunea stimei mele celei mai înalte.

Alŭ D-vóstrĕ prea supusŭ servitorŭ

Dr. Louis Mandl.“

*) Sĕ fimŭ cetățenĭ, dér sĕ ne ḑicemŭ „Domnule“.

şi dela dênsulŭ pleacă aceste imediatŭ către arsenalulŭ destinatŭ. Şi ca tóte afacerile si noutăţile ce le află în reşedinţă sĕ nu se învechească, are conducĕtoriulŭ tipografiei şi unŭ telefonŭ la disposiţiă, care se plătesce totŭ din veniturile tipografiei. — Pe lângă aceştia mai avemŭ şi de ai noştri, carĭ sub masca de a fi Românĭ, nu numai că ne împiedică pretutindenea, dér suntŭ în stare chiar a ne vinde la străinĭ, cu orĭ-ce preţŭ, sciindŭ că prin acésta şĭ-ar ajunge scopurile mârşave şi egoiste. — La rêndulŭ sĕu vomŭ căuta de a-i demasca şi pe ei, ca sĕ vadă lumea, care şi cum au lucratŭ în viia Domnului.

Sĕ mai amintimŭ şi acésta, că sub indolenţa şi fatalismulŭ celorŭ din consistoriu obrăsnicia personalului străinŭ din reşedinţă a ajunsŭ atâtŭ de departe, încâtŭ astăḑĭ resună prin coridórele reşedinţei cuvintele de mulţămire şi recunoscinţă: *„stinkende Walachen“* şi *„fast jeder schäbige Walach hat hier zu befehlen“* etc. etc. — Óre de ce nu caută ómenii noştri la străinii de aicĭ? Aceştia au o mulţime de institute de totŭ feliulŭ, s'a vĕḑutŭ însĕ vre-odată sĕ ajungă vre-unŭ Românŭ de a ocupa unŭ postŭ pe la dênşii? Numai noi suntemŭ atâtŭ de slabĭ de caracterŭ, de ne potrivimŭ la *linguşirile cele pline de veninŭ ale străinilorŭ,* carĭ după ce ne-au desbrăcatŭ de tóte, ne dau în urmă chiar cu piciorulŭ. In fine, ca sĕ nu se ḑică, că administraţiunea nu cugetă la binele comunŭ, vomŭ aminti aci, cumcă în timpulŭ din urmă s'au trimisŭ din partea ei provocărĭ către acei fundatorĭ, carĭ încă n'au solvitŭ deplinŭ sumele subscrise.

Administraţiunea însĕ se vede, că fiindŭ pré ocupată de interesele institutului şi ale consistoriului a uitatŭ séu n'a avutŭ timpŭ sĕ cugete cumcă cei carĭ au sistatŭ cu plătirea ratelorŭ au avutŭ cause fórte vaḑnice de-a o face acésta. Ei au cunoscutŭ pe ce terenŭ lucră tipografia şi au aflatŭ de bine a ascepta mai întâiu *regularea ei.* O mirare însĕ ne cuprinde, cum de domnii fundatorĭ n'au amintitŭ nimica până acuma pe la *conferinţele pastorale* în chestia aceasta. Nu cumva frica s'au încrederea nemărginită faţă de administraţiune le-a impusŭ reserva observată până acuma?

Astfelŭ mergŭ trebile în decursŭ de 8 anĭ şi fundatorii, cărora li s'a promisŭ verḑĭ şi uscate la înfiinţarea institutului se întrébă: că acesta a fostŭ scopulŭ pentru care li s'au scosŭ 12,000 fl. din averea lorŭ privată? *Unde ne suntŭ folosele, unde scopulŭ şi unde ne este sacrificiulŭ ce l'amŭ depusŭ la temelia acestui institutŭ??*

Suntemŭ decĭ fórte curioşĭ cam pe când va fi amabila administraţiune în stare a conchema adunarea cuvenită şi ce cuvinte dulcĭ ne va pune înainte în privinţa activităţii şi progresului tipografiei dela înfiinţarea ei şi până astăḑĭ.

O repeţimŭ: Tristŭ dér adevĕratŭ! Mulţĭ de ai noştri strigă şi dau vina străinilorŭ, necunoscêndŭ că suntemŭ singurŭ culpabilĭ la ruinarea şi neprogresulŭ nostru. Cei ce suntŭ chemaţĭ spre a lucra, nu lucră, ér cei ce ar lucra nu potŭ străbate din causa piedecilorŭ ce lĭ se punŭ înainte. *Vederemo.*

Literatură.

Icóna sufletului, carte de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ, prelucrată şi edată — cu permisiunea măritului Ordinariatŭ diecesanŭ gr. cat. din Gherla — de *Vasiliu Pătcaşiu*, preotŭ românŭ gr. c. în Ér-Hatvan (p. ult. Tasnád-Szántó, comitatulŭ Sĕlagiului); va apăré în cursulŭ lunei lui Septemvre *ediţiunea a doua*, corésă şi amplificată cu cele mai alese rugăciunĭ şi cântărĭ pentru ocasiunĭ diverse. In textŭ vorŭ fi intercalate 10 imaginĭ frumóse: tiparulŭ curatŭ, hârtia fină, compactoria solidă şi elegantă. Mărimea peste 200 pag., aprópe de 2 orĭ mai mare ca prima ediţiune. Preţulŭ unui esemplarŭ legatŭ mai simplu 50 cr., în legătură de pânză fină peste totŭ şi cu gravurĭ înaurite 75 cr., în legătură de piele elegantă, în imitaţiune de metalŭ séu visonŭ de bordo cu gravurĭ şi copcii 1 fl. 25 cr., 2 fl. şi 3 fl. 20 cr. Dela 10 esemplare, unulŭ se dă rabatŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Berlinŭ, 14 Augustŭ. Mareşalulŭ *Moltke*, la propria sa cerere, a fostŭ deslegatŭ printr'unŭ autografŭ împĕrătescŭ prea măgulitorŭ de funcţiunile sale ca şefŭ alŭ statului majorŭ generalŭ alŭ armatei şi numitŭ preşedinte alŭ comisiei pentru apĕrarea naţională. Generalulŭ conte *Waldersee* a fostŭ numitŭ în loculŭ lui Moltke şefŭ alŭ statului majorŭ generalŭ. Retragerea lui Moltke a surprinsŭ chiar pe membrii marelui statŭ majorŭ.

Gratz, 14 Augustŭ. Noulŭ comandantŭ de corpŭ a esprimatŭ în numele archiducelui Albrecht părerea de rĕu asupra demonstraţiunilorŭ din incidentulŭ demisionării generalului Khun, adăugêndŭ că Majestatea Sa din causa acésta nu va lua parte la manevrele militare din Ştiria.

DIVERSE.

Mormêntulŭ lui Paganini. Guy de Maupassaut, într'o lucrare a sa, *„Sur l'eau“*, apărută de curêndŭ, istorisesce următórele: Apropiându-ne de insula St. Honora, percurgeamŭ marea pe lângă stânca St. Ferreol. Intr'o cavernă a stâncei se află presăratŭ puţinŭ pămêntŭ, cine scie prin ce întêmplare. Aicĭ, în loculŭ acesta, în mijloculŭ mărei, au fostŭ înmormêntate osămintele lui Paganini timpŭ de cincĭ anĭ de ḑile. Sĕ ḑice că acestŭ artistŭ, pe când călĕtórea odată către Genua, însoţitŭ de fiiulŭ sĕu, a muritŭ în Nizză la 27 Maiu 1840 de coleră. Intristatulŭ fiiu aşeḑă cadavrulŭ părintelui sĕu pe o naiă şi-'lŭ duse în Genua. Preoţimea din Genua însĕ nu voi sĕ-lŭ înmormênteze sub pretextŭ, că nemuritorulŭ artistŭ în viéţa sa ar fi fostŭ îndrăcitŭ. Pontificele, la care recurseră cei mai de-apróре ai lui Paganini, nu voi a interveni în causa acésta. Ce sĕ facă dér? S'au hotărîtŭ în fine, ca osămintele mortului sĕ se pună pe ţĕrmurulŭ mărei, dér autoritatea civilă n'o concese acésta, ḑicêndŭ, că artistulŭ a muritŭ de coleră, s'apoi chiar pe timpulŭ acesta în Genua bântuia epidemia şi locuitorii erau în greşita credinţă, că cadavrulŭ lui Paganini n'a mai mări acéstă nefericire. Fiiulŭ sĕu decĭ plecă cu elŭ spre Marsilia, unde érăşĭ n'a putută debarca, totŭ din causele amintite. Totŭ aşa a păţitŭ şi la Cannes. A rĕmasŭ dér în mijloculŭ valurilorŭ cu cadavrulŭ părintelui sĕu nescindŭ unde sĕ îngrópe aceste remăşiţe pămêntescĭ ale marelui artistŭ. In fine se hotărî şi cu la crimile în ochĭ ilŭ îngropă în mijloculŭ mărei. Abia la an. 1845 desgropă dimpreună cu doi prietinĭ ai sĕi cadavrulŭ tatălui sĕu şi-lŭ transportă în Genua, în villa Gajon.

Haiducii în codrii sêrbescĭ dela Ujitza. Partea sudvestică a Serbiei cu întinşii sĕi codrii este adevĕrata patriă a haiducilorŭ sêrbescĭ. Mai în fiăcare lună toboşarulŭ judecătoriei din Ujitza, unŭ oraşelŭ în mijloculŭ munţilorŭ, trece prin strada cea mare bate toba şi aduce la cunoscinţa publicului noutăţile. — haiducescĭ. Toboşarulŭ se opresce în mijloculŭ pieţei, ia o atitudine magistrală şi orĭ-cine se aşteptă la revelaţiunĭ prea importante séu îngrozitóre. După ce s'a adunatŭ unŭ numĕrŭ óre-care de curioşĭ, omulŭ nostru scóte din busunarŭ o hârtiă, pe care stau scrise numele tâlharilorŭ. Elŭ ţine hârtia înaintea ochilorŭ, ca orĭ-cine care citesce. Dér toboşarulŭ nostru habarŭ n'are de carte, însĕ în schimbŭ are o memoriă escelentă şi scie pe de rostŭ conţinutulŭ hârtiei, ce i-a cetit'o judecătorulŭ. Se întêmplă, nu-i vorbă, ca sĕ ţie hîrtia d'andósele, dér asta nu 'i ia nimenĭ în nume de rĕu. Toboşarulŭ strigă citindŭ: Stefanŭ Divleakovicĭ, Ieremia Bielogrlicĭ şi Wladimir Krkota s'au datŭ la haiducia, ducêndu-se la codru. Décă în 15 ḑile dela data de astăḑĭ nu vorŭ veni sĕ se predea de bună voiă, ei vorŭ perde protecţia legilorŭ şi orĭ-cui va fi permisŭ sĕ'i împusce séu sĕ'i ucidă în orĭ-ce chipŭ, fără sĕ aibă vre-o rĕspundere pentru acésta. Numĕrulŭ haiducilorŭ s'a înmulţitŭ mai alesŭ în anii 1887—88. In timpulŭ urmăririi au fostŭ împuşcaţĭ până acum 8 haiducĭ. La Ujitza este unŭ cimitirŭ anume pentru haiducii împuşcaţĭ în luptă. Şi acum mai suntŭ mulţĭ haiducĭ prin Serbia occidentală, avêndu'şĭ complicii şi gazdele lorŭ.

ULTIME SCIRĬ.

Su anunţă din Belgradŭ că generalulŭ *Ignatiev* totŭ cu ocasiunea festivităţilorŭ din Kiev a deschisŭ *Sêrbilorŭ* perspectiva unui *mare viitorŭ* ḑicêndŭ că ei au mai multŭ dreptŭ ca orĭ şi care poporŭ de-a fi independenţĭ; de aceea congresulŭ de Berlinŭ n'a concesŭ decâtŭ ocupaţiunea temporală a Bosniei şi Herţegovinei de către Austro-Ungaria. Ţarulŭ nu va suferi nicĭ-odată ca Austria sĕ anecteze aceste ţĕri, dincontră şi ocupaţiunea de adĭ, va avé unŭ sfîrşitŭ într'unŭ timpŭ nu pré îndepărtatŭ.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 11 Augustŭ st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.70	Vênd.	8.74
Argintŭ românescŭ .	„	8.68	„	8.70
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.88	„	9.92
Lire turcescĭ . . .	„	11.20	„	11.24
Imperialĭ	„	10.20	„	10.24
Galbinĭ	„	5.88	„	5.91
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	117.—	„	118
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 13 Augustŭ st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	105.65
Renta de hârtiă 5%	91.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	114.—
Bonurĭ rurale ungare	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.70
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.80
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.30
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguerescŭ	99.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguerescŭ	131.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	125.—
Renta de hârtiă austriacă	82.05
Renta de argintŭ austriacă	82.85
Renta de aurŭ austriacă	111.70
Losurĭ din 1860	138.60
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	870.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungur. .	309.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr . .	318.10
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.81
Napoleon-d'orĭ	9.77
Mărcĭ 100 împ. germane	$60.17^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge	123.40

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Bucurescenii mai târḑiu, pe la anulŭ 1855, l'au cunoscutŭ sub numele de Sadyk-Paşa.

După o lungă convorbire cu aceştĭ doi vechĭ amicĭ, Corŭ mĭ-a oferitŭ sĕ-lŭ întovărăşescŭ la Terapia ca sĕ mĕ presinte îndată ambasadorului.

Generalulŭ Aupick mĭ-a făcutŭ o mică espunere, cam idilică, despre sentimentele pacînice de carĭ era animatŭ guvernulŭ Republicei şi despre sprijinulŭ ce potŭ aştepta dela Republica francesă tóte naţionalităţile carĭ aspiră la o viéţă politică; mĭ-a ḑisŭ, că se simţea fericitŭ a putea declara susŭ şi tare, că a găsitŭ la guvernulŭ pe lângă care era acreditatŭ sentimentele cele mai generóse şi intenţiunile cele mai bine-voitóre pentru populaţiunile creştine ale imperiului otomană, asigurându-mĕ, că puteamŭ compta pe concursulŭ şi pe sprijinulŭ Porţei pentru isbênda misiunei mele.

M'a sfătuitŭ sĕ vĕdŭ câtŭ mai curêndŭ pe Rifaat Paşa, ministrulŭ afacerilorŭ streine, prevestindu-mĕ totodată că orice i-aşŭ destăinui, avea sĕ fiă sciutŭ chiar de a doua ḑi de internunciulŭ Austriei, baronulŭ Stürmer; mĭ-a recomandatŭ deplina încredere în marele Vizirŭ, patriotulŭ Sarim-Paşa, şi m'a sfătuitŭ sĕ nu vĕdŭ de îndată pe Seraskierul (ministrulŭ de resbelŭ) Riza-Paşa, căcĭ voia sĕ-lŭ informeze chiar elŭ însuşĭ de misiunea cu care eram însărcinatŭ. Riza Paşa era p'atuncĭ ministrulŭ celŭ mai influentŭ la Palatŭ, partisanŭ căldurosŭ alŭ alianţei francese şi amicŭ personalŭ alŭ generalului Aupick.

Chiar de a doua ḑi am începutŭ alergările mele, urmândŭ sfaturilorŭ ambasadorului Franciei.

Espunerile mele despre aspiraţiunile şi determinarea Românilorŭ produceau cea mai bună impresiă asupra miniştrilorŭ Porţei. La toţĭ găseam încuragiărĭ şi asigurărĭ, că vomŭ fi susţinuţĭ. Eram bine informatŭ de totŭ ce se petrecea la Pórtă; cunosceamŭ, încă de când eram studentŭ la Parisŭ, pe Emin Muhlis Efendi, p'atuncĭ primŭ secretarŭ alŭ ambasadei Otomane dela Parisŭ, şi pe colonelulŭ Mehemet Bey, ataşatŭ militarŭ în timpulŭ ambasadei lui Reşid Paşa, tinerĭ pe carĭ acum îĭ găseam pe unulŭ mare dragomanŭ alŭ Porţii şi pe celălaltŭ generalŭ de divisiă (Mehemet Kibrisli Paşa) comandantŭ alŭ armatei Iracului şi Arabistanului, chematŭ la Constantinopolŭ, ca sĕ fie trimisŭ ambasadorŭ la Londra.

*

In séra de 18 (30) Iunie, aflându-mĕ la Boiagikioi, la Emin Efendi, mi se spune, că venise scirĭ la logofĕtulŭ Aristarchi, că în Bucurescĭ poliţia făcuse arestărĭ, şi că oraşulŭ era în mare ferbere. A doua ḑi la ambasada englesă la Terapia, Alisonŭ, secretarulŭ orientalŭ, îmĭ remite unŭ plicŭ; agentulŭ diplomaticŭ englesŭ din Bucurescĭ, Colquhoun, îmĭ făcea cunoscutŭ arestările operate în Bucurescĭ. Pliculŭ conţiné şi o scrisóre dela Nicolae Golescu, care mĕ însciinţa că se 'afla ascunsŭ la locŭ sigurŭ şi că mai mulţĭ din amicii noştri, între carĭ îmĭ cita pe Stefanŭ Golescu, pe A. G. Golescu şi pe Eliadŭ, pornise la Islasŭ, unde se afla maiorulŭ Tellŭ şi căpitanulŭ Pleşoianu cu două companiĭ. De aci încolo scirile, deşi târḑii, de câte ḑece şi cincĭ-spre-ḑece ḑile, dér se urmau lanţŭ unele după altele, regulatŭ după repeḑiciunea evenimentelorŭ.

In ḑiua următóre, însărcinatulŭ de afacerĭ alŭ Belgiei, d-lŭ Kerkow, venindŭ dela o visită ce făcuse ambasadorulŭ rusescŭ, îmĭ spune, că acolo logofĕtulŭ, Nicolae Aristarchi povestea în detaliu arestările făcute în Bucurescĭ în ḑiua de 7 (19) Iunie şi atentatulŭ din 8 (20) Iunie în contra vieţii lui Vodă Bibescu.

Nu trece o sĕptĕmână după aceea şi Emin Efendi mĕ înscünţéză, că Aristarchi adusese la Pórtă unŭ plicŭ adresatŭ mie, trimisŭ prin lipcanŭ alŭ Postelniciei, (curierŭ de cabinetŭ) din Bucurescĭ, care trăgêndŭ după obiceiu la cancelaria românéscă la Fanarŭ, hârtiile ce conţiné căḑuse în mâna lui Aristarc hi din alŭ cărorŭ cuprinsŭ resulta, că guvernulŭ lui Bibescu încetase şi că se aştepta în Bucurescĭ sosirea guvernului provisoriu proclamatŭ la Islasŭ.

Logofĕtulŭ Aristarchi ceruse lui Rifaat Paşa, ca eu sĕ fiu arestatŭ.

Făcêndŭ eu cunoscută lui Riza Paşa acéstă împrejurare, a trimisŭ îndată pe secretarulŭ sĕu la Rifaat Paşa de i-a cerutŭ acele hârtii pe carĭ mi le-a trimisŭ la otelulŭ unde locuiamŭ, înscünţându-mĕ că nu avémŭ sĕ mĕ temŭ de nimica.

(Va urma.)

No. 399—1888.
B.

PROVOCARE.

Implinindu-se trei lunĭ dela terminulŭ ficsatŭ pentru solvirea ratei a treia a prețului acțiunelorŭ subscrise la institutulŭ nostru de creditŭ și economii **„Bistrițiana“**, așa dér subscrisa direcțiune în ședința sa ținută la 8 a lunei curente — cu provocare la § 9 din statute — a conclusŭ la No. 390—1888 lit. B. incassarea încă alorŭ 20% din capitalulŭ acționarŭ.

In sensulŭ acestui conclusŭ așa dér fiăcare Domnŭ acționarŭ este rugatŭ ca multŭ **până la 15 Septemvre 1888** sĕ binevoiască a solvi la cassa institutului nostru în Bistrița după fiăcare acțiă subscrisă de dênsulŭ încă câte **20%, va sĕ ḑică 20 fl. de acțiă.**

La solvirĭ după acestŭ terminŭ se vorŭ calcula și interese de întârḑiere conf. § 12 alŭ statutelorŭ.

Se lasă de alta în voia fiecărui acțiunarŭ a solvi întregŭ prețulŭ acțielorŭ și deodată, pentru care casŭ vorŭ primi la timpulŭ sĕu și dividenda după întrégа sumă solvită.

In urma aceea Domnii acționarĭ, carĭ suntŭ în restanță încă și cu sume din ratele precedente, suntŭ din nou recercațĭ a-șĭ achita câtŭ mai curêndŭ restanțele, căcĭ la din contră subscrisa direcțiune va fi necesitată a procede contra dênșilorŭ conf. § 12 din statute.

Din ședința direcțiunei institutului de creditŭ și economii „BISTRIȚIANA“ ținută la 8 Augustŭ 1888.

Gavrilă Manu m. p.
directorŭ esecutivŭ.

117

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

CONCURSU.

Devenindŭ vacantŭ postulŭ învĕțătorescŭ la scóla elementară confes. gr. cath. din Biștrița, cu o soluțiune anuală de 300 fl. v. a. solvinde în rate lunare din cassa alodială, și cuartirŭ bunŭ în edificiulŭ scólei, pentru ocuparea acestui postŭ se escrie concursŭ până în 31 Augustŭ a. c. st. n.

Doritorii concurențĭ de a bobêndi acestŭ postŭ au a produce următórele documente:

1. Atestatŭ de dotezŭ.
2. Atestatŭ despre cualificațiunea lorŭ învĕțătorescă în sensulŭ legei scolare.
3. Atestatŭ despre ocupațiunea de până acuma, precum și despre purtarea morală.

Concursele instruite în modulŭ arătatŭ suntŭ a se trămite până în 31 Augustŭ a. c. st. n. la subscrisulŭ.

Bistrița, la 10 Aug. n. 1888.

Alesandru Silasi,
presidele sen. scol.

116

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după améḑĭ.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovu.